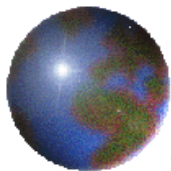

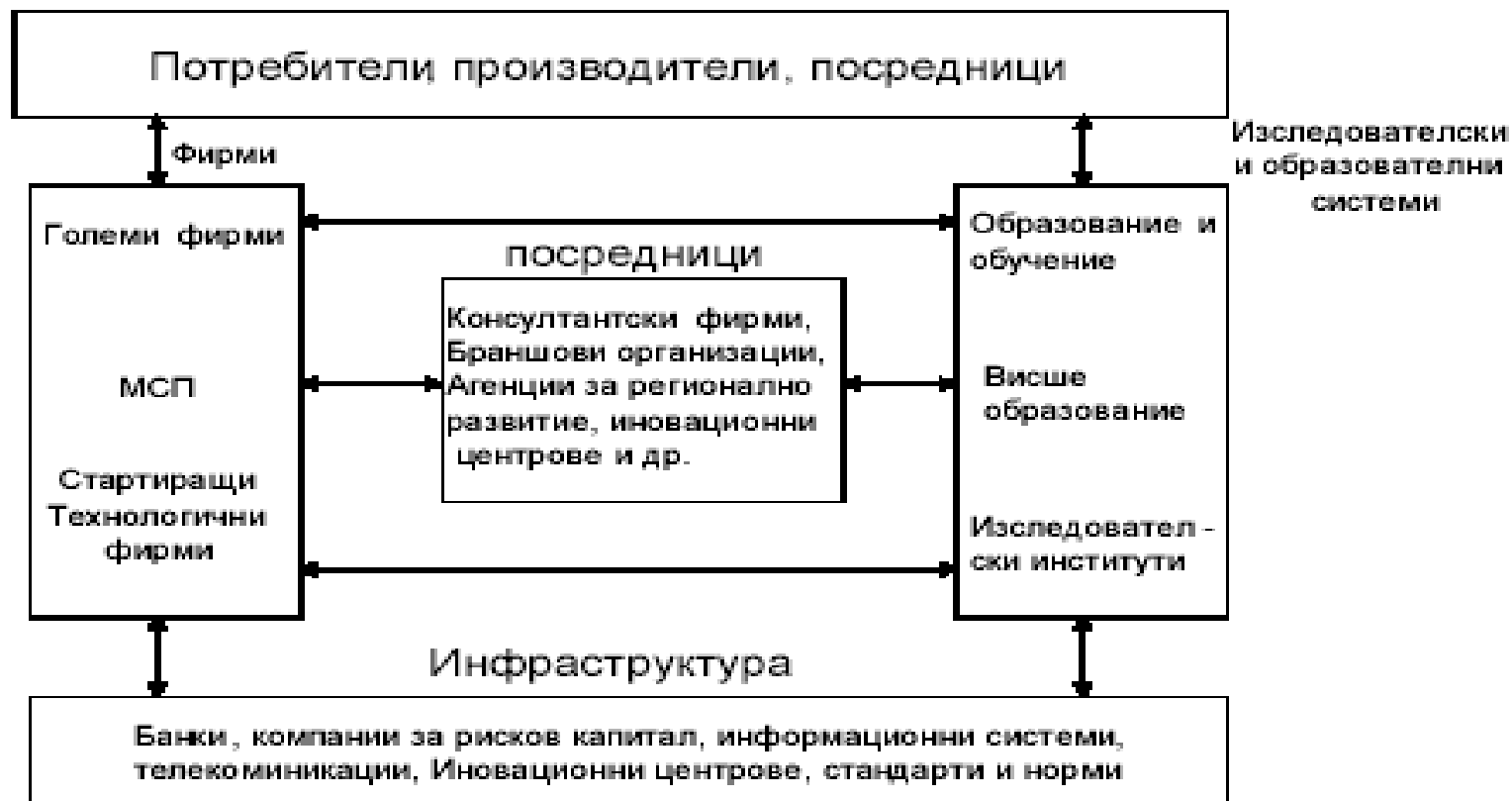
Национална иновационна система

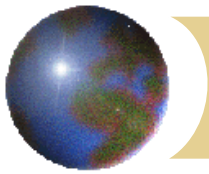
- ❖ Мрежа от институции в държавния и частния сектор, чиито дейности и взаимодействие създават, налагат, изменят и разпространяват нови технологии. Фрийман (1987 г.)
- ❖ Технологичните различия между технически развитите страни и останалите държави, са резултат не само от технологичните нововъведения, но също така и от начина на организация, финансиране, маркетинг, образование и редица други фактори.

Национална иновационна система

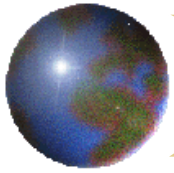
Пазарнотърсене

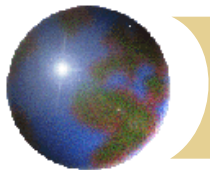
Научна и иновационна политика

- ✿ Понятията научна и иновационна политика са еднородни и взаимно допълващи се. Те изразяват:
  - функцията на държавата за създаването на условия за „производството“ на нови научни знания
  - създаване на възможности на основата на тези знания да се разработват нови технологии и да се осигурява тяхното производствено усвояване.

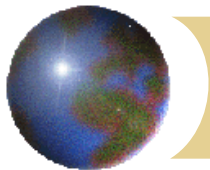
Компоненти на научната и иновационната политика

- ❖ Определяне на приоритетите на научно и иновационно развитие – форсайт, национални и регионални научни и иновационни програми
- ❖ Стимулиране на научните изследвания и иновациите чрез законодателството
- ❖ Преки и косвени финансови инструменти

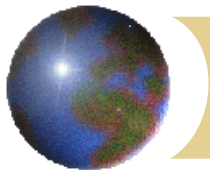
Иновационната политика на Европейския съюз

- ❖ Иновационната политика не е регламентирана от първичното право на Европейския съюз.
- ❖ Европейският съюз има поделена компетентност с държавите членки или координиращи, подкрепящи, допълващи функции. Иновационната политика се осъществява в партньорство между Общността и държавите членки.

Иновационната политика на Европейския съюз

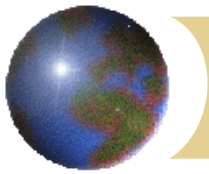
- ✿ От “Зелената книга за иновации” (1995 г.) до Комюникето “Повече изследвания и иновации – инвестиране за целите на растежа и заетостта: общ подход” (октомври 2005 г.) разбирането на ЕС за иновационната политика е:
  - ✓ мерките, разработени на местно, регионално и на равнище ЕС трябва да бъдат взаимнодъпълващи се;
  - ✓ факторите, които оказват влияние върху иновациите са разнообразни и поради това иновациите трябва да се насърчават чрез политиките в други области.

Иновационната политика на Европейския съюз

- ✚ Инициативите на Европейската комисия, предложени през октомври 2005 г., конкретизират иновационната политика в съответствие с:
  - ✓ *Лисабонската програма на Общността*, в която подкрепата на знанието и иновациите е определена като ключова дейност за постигане на целите от Лисабон
  - ✓ *Интегрираните насоки за растеж и заетост (2005-2008 г.)* – знанията и иновациите за растежа са определени като основно направление на микроикономическите реформи за повишаване на потенциала за дългосрочен растеж в Европа

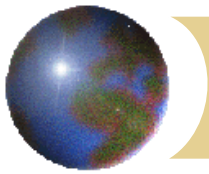

*Кохезионната политика в подкрепа на растежа
и заетостта: стратегически насоки на
Общността за 2007-2013 г.*

Стратегически насоки:

- ✚ Европа и нейните региони – по-атрактивни места за инвестиции и работа
- ✚ Подобряване на знанието и иновациите за растеж
- ✚ Повече и по-добри работни места

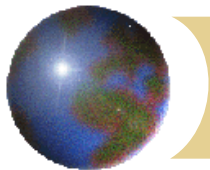

Кохезионната политика в подкрепа на растежа и заетостта: стратегически насоки на Общността за 2007-2013 г.

Подобряване на знанието и иновациите за растеж:

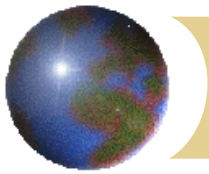
- Подобряване на националните и регионалните възможности за провеждане на научни изследвания и развойна дейност.
- Подкрепа на инвестициите в инфраструктура за развитие на информационните технологии.
- Разпространение на технологията и знанието чрез подходящи механизми на трансфер.

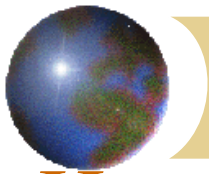
Кохезионна политика - 2007-2013 г.

- ☉ Подкрепа за иновациите се предвижда в две от трите нови цели на Структурните фондове:
  - *Конвергенция* – насочена главно към новите държави членки за ускоряване на икономическото им развитие. Един от механизмите е инвестирането в иновации и подкрепата за развитието на общество на знанието.
  - *Регионална конкурентоспособност и заетост* – насочена главно към районите на старите страни членки. Подкрепата за иновациите е една от мерките за развитието на конкурентоспособна икономика.
  - Резултатите от консултациите по кохезионната политика потвърждават обществените очаквания за повече инициативи в областта на изследванията, иновациите и образованието.

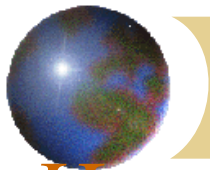
Иновационна и научна политика

- ✿ За първи път Европейската комисия представя двете политики интегрирано.
- ✿ ЕК ще започне диалог за законодателните бариери на изследователската дейност и иновациите в рамките на инициативата Europe INNOVA, която ще обедини група от иновационни проекти по сектори за размяна на добри практики и анализ на протичащите иновационни процеси.
- ✿ Създаване на привлекателен единен пазар на изследователи в ЕС – отстраняване на бариерите за мобилност на изследователите.

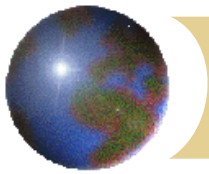
Иновационна политика и политиката за защита на конкуренцията

- ⊕ Основна тенденция – постепенно намаляване на държавната помощ и насочването ѝ към дейности в подкрепа на конкурентоспособността, растежа и заетостта
- ⊕ Публикуван е документ за консултации “Държавната помощ за иновации”. Шест групи мерки:
  - ✓ Подкрепа за иновативни новостартиращи фирми чрез данъчни облекчения и субсидии в размер до 1 млн.евро за период от три години.
  - ✓ Държавна подкрепа за рисков капитал – за началните етапи от развитието на иновациите и за етапите на развитие на иновацията при недостиг на финансови средства

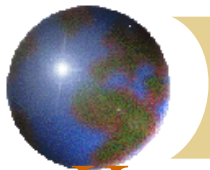
Иновационна политика и политиката за защита на конкуренцията

- ✓ Държавна подкрепа за МСП, които осъществяват иновационна дейност
- ✓ Субсидии за МСП при покупка на услуги от иновационни посредници – до 200 000 евро за стратегическо консултиране, обучение, включване в мрежи, консултация за правата на интелектуална собственост и за бази данни, тестване, сертифициране.
- ✓ Субсидии за МСП за наемане на високвалифицирани изследователи и инженери и размяна на персонал между МСП, университетите и големите фирми.
- ✓ Подкрепа за създаването на полюси на съвършенство – сътрудничество и изграждане на кълстери между МСП и големи фирми, частния и публичния сектор

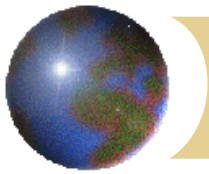
Иновационна политика и политиката за защита на конкуренцията

- ❖ Държавната помощ може да се насочи и към т.нар. екоинновации за осигуряване на устойчиво екологично развитие
- ❖ В перспектива ще се конкретизира и държавната помощ за иновации в сектора на услугите

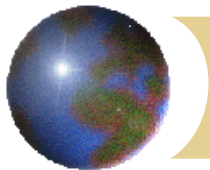
Иновационна политика и изграждането на вътрешния пазар на ЕС

- ☉ Добре функциониращият вътрешен пазар насърчава конкуренцията.
- ☉ Инвестициите на бизнеса в иновации зависят от търсенето на пазара. Държавните поръчки в ЕС представляват 16% от БВП и могат да стимулират изследванията и иновациите чрез задаване на изисквания, които да се удовлетворяват чрез иновативни решения.
- ☉ Европейската комисия ще публикува “Ръководство за държавни поръчки и изследвания и иновации” с цел да подкрепи иновациите.

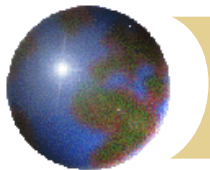
Иновационна и данъчна политика

- ❖ Данъчната политика е отговорност на отделните държави членки. Обща тенденция – съчетаване на прякото финансиране на изследванията и иновациите с данъчните облекчения. Европейската комисия предприема инициативи за насърчаване на добрите практики в съответствие с европейското законодателство.
- ❖ Предстои публикуването на комюнике за по-ефективни, устойчиви и целенасочени към стимулирането на научната и иновационната дейност данъчни инициативи.

Иновационна и образователна политика

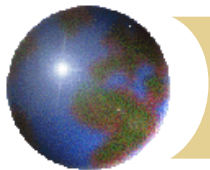
- ✿ Научният и иновационен потенциал на страните членки е свързан с процеса на подготовка на кадри.
- ✿ Поставени са три стратегически цели, които трябва да бъдат постигнати до 2010 г.: системите за образование и обучение трябва да се организират въз основа на принципите за качество, достъп и отвореност към света.
- ✿ В работната програма “Образование и обучение 2010”, приета от министрите на образованието и Европейската комисия, се определят критериите за постигане на тези цели при запазване на принципа на субсидиарността.

Иновационна и образователна политика

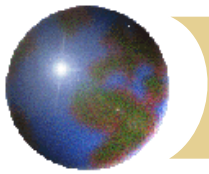
В съответствие с обновената Лисабонска стратегия са поставени няколко цели:

- ✓ Увеличаване на специалистите в математическите, естествените и техническите науки с 15% до 2010 г. Словакия, Полша и Испания са с най-висок ръст, а с най-добри показатели на 1000 души население са Ирландия, Франция, Великобритания (20-29).
- ✓ Подобряване на баланса между завършващите мъже и жени - водещи страни са Португалия, Естония и Латвия.
- ✓ Осигуряване на достатъчен брой специалисти със средно образование. До 2010 г. поне 85% от 22 годишните в ЕС трябва да са завършили средно образование. С най-добри резултати са Словакия, Чехия и Словения.

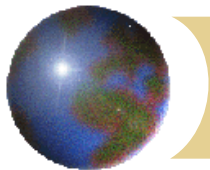
Иновационна политика и защитата на интелектуалната собственост

- ⊕ Необходимост от сигурна, лесна за осъществяване и приемлива като разход система за защита на интелектуалната собственост.
- ⊕ Постигания на ЕС– търговска марка на Общността и дизайн на Общността.
- ⊕ Основен проблем – високите разходи за патентоване и поддържане на патентите в ЕС.
- ⊕ Комисията ще продължи подкрепата си за съществуващите информационни услуги – IPR Helpdesk и ще насърчава сътрудничеството между националните патентни ведомства

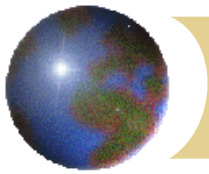
Иновационна и индустриална политика

- ✦ Европейската комисия обяви нов интегриран подход към индустриалната политика, който включва хоризонтални инициативи и инициативи за отделните индустриални сектори.
- ✦ Една от хоризонталните инициативи е интегриран подход към индустриалните изследвания и иновациите. Над 80% от частните разходи за НИРД в ЕС се изразходват в промишлеността. Индустрията създава нови продукти, които съставляват $\frac{3}{4}$ от износа на ЕС. Индустрията създава търсене в сектора на услугите и снабдява този сектор с оборудване. Индустралният сектор в ЕС включва множество МСП: над 99 % от фирмите и създава заетост на 58 % от работещите в индустрията.
- ✦ До края на 2006 г. ще се създаде *Мониторингова система на европейските индустриални изследвания и иновации* с цел анализ на бариерите в изследователската дейност и комерсиализацията на новите технологии в Европа.

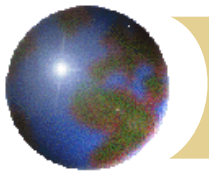
Иновационна и индустриална политика

- ❖ 27 индустриални сектора са групирани в четири категории в зависимост от предизвикателствата пред тях:
- ✓ **Хранителна индустрия и науки за живота (фармацевтична промишленост и биотехнологии):**
  - 1/5 от индустриалното производство в ЕС и средни до високи темпове на растеж. Иновативни отрасли. Ключови предизвикателства за тях са: НИРД; защита на интелектуалната собственост и финансиране на иновациите във високо иновативните МСП.

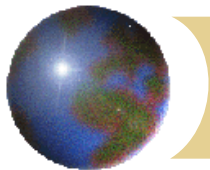
Иновационна и индустриална политика

- ❖ **Машини и системни индустриални производства (информационни и комуникационни технологии, машиностроене):**
  - Създават 1/3 от добавената стойност в индустрията на ЕС и имат среден до висок темп на растеж и високи разходи за НИРД.
  - Основни предизвикателства: иновации, защита на интелектуалната собственост, осигуряване на висококвалифициран персонал. Проблеми: по-добър достъп до международни пазари (информационни и комуникационни технологии, електромашиностроене, транспортни средства); обновяване на стандартите.

Иновационна и индустриална политика

- ❖ **Модна и дизайнерска индустрия (текстилна и обувна промишленост):**
  - Създава 8% от добавената стойност, нисък или отрицателен растеж и ниски разходи за НИРД.
  - Основни предизвикателства: подобряване на иновациите, защита на интелектуалната собственост и обучение за подобряване на квалификацията на заетите; продуктова диверсификация и осигуряване на достъп до световните пазари.

Иновационна и индустриална политика

- ❁ **Базисни и междинни индустриални сектори:**
производство на стомана, химикали, хартия и др.
- Създават 40% от добавената стойност в индустрията на ЕС. Като основни доставчици на другите индустриални сектори могат да служат като важен източник на иновации за останалите сектори.
- Средни до ниски темпове на растеж с изключение на химическата промишленост. Основни предизвикателства: енергийна ефективност и опазване на околната среда.